

© Nicola Vigilanti

Läkare Utan Gränsers insatser,
kostnader och prioriteringar:

Ett år efter jordbävningen i Haiti

Läkare Utan Gränser är oerhört tacksamma för det enorma stöd vi fick från miljontals människor världen över som gjorde vår insats i Haiti möjlig.

Samtidigt ställde tusentals hängivna lokala och internationella fältarbetare upp efter jordbävningen den 12 januari och kunde snabbt rädda liv på plats i Haiti.

Jordbävningen förvärrade en redan svår situation

Innan katastrofen skedde hade mellan 70 och 80 procent av Haitis befolkning inte råd med sjukvård och över 70 procent av befolkningen lever på mindre än 14 kronor per dag.

Jordbävningen var förödande för ett redan bristfälligt sjukvårdssystem. Enligt officiella siffror dog 220 000 personer, över 300 000 skadades och över en miljon människor blev hemlösa. I de drabbade områdena fick mer än 60 procent av sjukhusen omfattande skador eller förstördes helt. Även hälsovårdsmyndigheternas huvudkontor förstördes och med det mycket av deras material.

Akutinsatsen påbörjades omedelbart

Redan innan jordbävningen hade Läkare Utan Gränser arbetat med att ge hälso- och sjukvård i Haiti i närmare 20 år. Efter jordbävningen utökade Läkare Utan Gränser snabbt sin personalstyrka från 800 fältarbetare till 3 400 fältarbetare.

Under den inledande tre månader långa akutfasen behandlade Läkare Utan Gränser 165 000 patienter, delade ut 28 000 tält och grundläggande förnödenheter till över 85 000 människor, samt återuppbyggde tio sjukhus och inrättade fyra nya sjukvårdsanläggningar.

Vi använde en stor del av våra resurser till att etablera akut traumavård och obstetrisk kirurgivård och våra kirurger genomförde 5 707 operationer under akutfasen.

Räddningsarbetets omfattning

Omfattningen av katastrofen och det enorma räddningsarbetet är svårt att greppa. Mellan den 12 januari och 31 oktober behandlade vi över 358 000 människor, genomförde över 16 570 operationer och förläste över 15 100 barn.

Vi använde oss av både mobila och fasta kliniker för att ge människor som lever i tältläger i Port-au-Prince tillgång till primär-sjukvård och för att dela ut förnödenheter.

Vi utförde även vatten- och sanitetsverksamhet för människor i slumområdet Cite de Soleil.

Dessutom drabbades landet av ett kolera-utbrott i slutet av oktober och den 2 januari hade Läkare Utan Gränser behandlat 91 000 kolerafall i de 47 upprättade koleracenter runt om i landet.

Insatsen ett år senare

Mitt upp i det pågående kolerautbrottet har vi nu över 4 000 haitier som jobbar sida vid sida med 315 internationella fältarbetare för att sköta ordinarie verksamhet, samt hantera kolerasituationen (per den 12 december).

Läkare Utan Gränser driver sju sjukhus och stöttar två av hälsomyndigheternas sjukhus i Port-au-Prince med en total kapacitet på 1 000 sängar. Dessa sjukvårdsstrukturer ger tillgång till vård för akut- och traumafall, obstetrik, pediatrik och ortopedi, samt mödrahälsovård.

Vi arbetar även med psykosocialt stöd och erbjuder psykologkonsultationer till människor som drabbats av sexuellt våld. Utanför huvudstaden stöttar vi hälsomyndigheternas sjukhus i Jacmel som har en kapacitet på nästan 100 sängar, samt driver ett sjukhus med plats för 120 sängar i Leogane.

INSATSEN I SIFFROR Per den 31 oktober 2010

	Antal
Haitisk personal	2,844
Internationell personal	260
Operationsrum	15
Antal sjuksängar	1,121
Behandlade patienter	358,758
Kirurgiska ingrepp	16,578
Behandlade patienter: postoperativ vård	10,939
Behandlade patienter: vårdrelaterat trauma	7,110
Behandlade patienter: annan form av trauma	38,534
Behandlade patienter: kolera (2 januari 2011)	91,000
Behandlade patienter: psykosocial och psykologisk hälsa	177,212
Behandlade patienter: förlösningar	15,105
Behandlade patienter: sexuellt våld	696
Utdelade förnödenhetspaket	85,000
Utdelade tält	45,940
Antal kliniker	12
Antal mobila kliniker	3
Antal liter vatten utdelat per dag to m 31 oktober	516,000
Antal byggda latriner	823
Antal byggda duschar	302

Kostnader i samband med jordbävningen

Stödet från människor runt om i världen i samband med jordbävningen var överväldigande. Vid slutet av 2010 beräknade Läkare Utan Gränser att alla de 997 miljoner kronor* som skänktes, huvudsakligen av privatpersoner, kommer att användas i samband med jordbävningens akutinsats samt till kolerautbrottet under 2010. Fram till den 31 oktober hade vi spenderat 76 procent – ungefär 757 miljoner kronor* – av de öronmärkta gåvorna. Med vår nuvarande operativa budget uppskattar vi att totalt 901 miljoner kronor* kommer att användas till jordbävningens insats under 2010.

De återstående öronmärkta medlen från privatpersoner kommer att användas till att bygga upp vår kolerainsats i landet under 2010.

I Sverige fick vi starkt stöd från den svenska allmänheten. Fram till den sista oktober 2010 hade Läkare Utan Gränser i Sverige fått in 38,8 miljoner kronor (varav 3 miljoner kom från PostkodLotteriet). Av dessa medel var 19,4 miljoner öronmärkta för insatserna i Haiti, 18 miljoner till akutfonden och 1,5 miljon till ordinarie pågående projekt i Haiti.

Eftersom alla öronmärkta pengar som samlades in internationellt för Haiti kommer att gå åt till akutinsatsen och koleraarbetet, så gäller detta även de medel som samlats in i Sverige under 2010.** Dessutom kommer de pengar vi fått in till vår svenska akutfond att behövas i Haiti. En del kan komma att användas redan under 2010, och resten kommer att bidra till insatserna under 2011.‡

Förtydligande av kostnadskategorier

På grund av förödelsen i Port-au-Prince och närliggande områden, där många sjukvårdcenter och sjukhus nästintill totalförstördes, gick nästan 30 procent av kostnaderna till logistik - däribland återuppbyggandet och underhåll av sjukvårdsanläggningar inklusive tillförsel av vatten och elektricitet. Utan dessa investeringar skulle medicinsk personal inte kunna operera och patienter skulle inte få medicinsk hjälp.

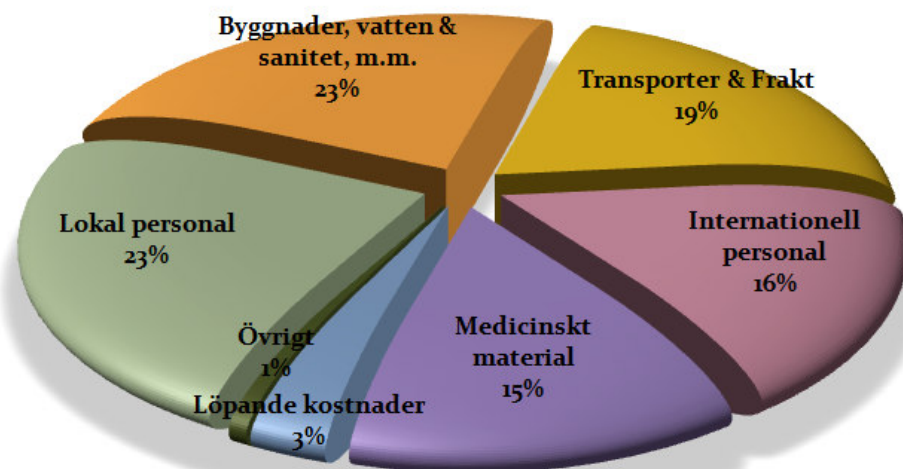
Ytterligare 15 procent av kostnaderna gick till medicinsk utrustning och andra förnödenheter. Det var nödvändigt att få in väldigt mycket akutpersonal och en stor mängd biståndsmaterial till Haiti och därför gick 19 procent av kostnader till transporter och frakt (siffror från den 31 oktober).

Löpande kostnader är de driftskostnader som håller igång projekt. Övriga kostnader innefattar till exempel utbildning av lokal personal.

Under det gångna året har Läkare Utan Gränser huvudsakligen fokuserat på tre områden:

- Kirurgi och postoperativ vård: 165 miljoner kronor
- Mödrahälsovård: 97 miljoner kronor
- Skydd och tält: 112 miljoner kronor*

Kostnader t.o.m. 31 oktober 2010

Framtida utmaningar och prioriteringar

Kolerainsatsen

Koleraepidemin fortsätter att spridas på landsbygden och Läkare Utan Gränser har påbörjat en kolerainsats inom varje administrativt område i Haiti. Fram till den 2 januari har Läkare Utan Gränser behandlat över 91 000 kolerafall i 47 koleracenter över hela landet, vilket motsvarar mer än 60 procent av alla fall i hela landet.

Över 1 000 ton medicinskt och logistiskt material har förts in i landet och den 12 december hade Läkare Utan Gränser över 4 000 haitisk och 315 internationell personal som arbetade med kolerainsatsen.

Läkare Utan Gränser har upprepade gånger uppmanat andra lokala och internationella organisationer att trappa upp sina insatser och befintliga resurser måste fortfarande användas främst till att rädda liv.

Uppskattningsvis kommer 103,5 miljoner kronor att användas till kolerainsatsen under 2010. Ytterligare 72 miljoner förväntas behövas för att fortsätta vår kolerarelaterade verksamhet i Haiti under 2011.*

Läkare Utan Gränserns prioriteringar för 2011

Ett år efter jordbävningkatastrofen är tillgången till sjukvård fortfarande dålig i Port-au-Prince. Läkare Utan Gränserns budgetprognos för det kommande året ligger på 441 miljoner kronor.* Pengar som dels kommer gå till att driva sex sjukhus i Port-au-Prince med en totalcapacitet på upp till 1000 sängar, samt att fortsätta stödja två sjukhus som drivs av haitiska hälsovårdsmyndigheter. Läkare Utan Gränser arbetar även med att möjliggöra upprättandet av ytterligare sjukhus inom de kommande åren.

Utöver den ordinarie verksamhet som redan pågår fortsätter Läkare Utan Gränser att bibehålla hög flexibilitet för att snabbt kunna agera i nya akutsituationer.

Kommentarer:

* Omräknat från Euro enligt genomsnittlig växelkurs över 12 månader. Uttag den 20 december 2010 (1 EUR = 9,5863 SEK – Europeiska central banken)

** 10% av de insamlade medlen kommer att användas för att bekosta insamlings- och administrationskostnader i Sverige.

‡ Läkare Utan Gränserns akutfond används alltid för att bekosta den pågående akutinsatsen vid tidpunkten de samlas in. Men skulle vi få in mer pengar än vad som behövs för den, kan fonden användas för andra katastrofer runt om i världen

© Nicola Vigilanti